

KIEROWNIK

CHÓRÓW

MIESIĘCZNIK POŚWIĘCONY SPRAWOM ORGANISTÓW.

Redakcja i Administracja: II Aleja № 38.

Prenumerata: Rocznie 6.00 zł.
Półrocznie 3.00 zł.
Kwartalnie 1.50 zł.

Jednorazowe ogłoszenia za stronę $\frac{1}{1}$ 40 zł., $\frac{1}{2}$ 20 zł., $\frac{1}{4}$ 10 zł., $\frac{1}{8}$ —5 zł., $\frac{1}{16}$ —2.50 zł. Ogłoszenia w abonamencie rocznym 10 proc. taniej.

W sprawie ceremonji i muzyki kościelnej.

Po napisaniu pięcioksięgu, widząc że żydzi przestrzegają przepisów, Mojżesz zawołał: „Bo któryż inszy naród jest tak zacny żeby miał ceremonje i wszystkie zakon, (Deuter 4, 78.) a prorok Jeremjasz woła: Przeklęty który czyni sprawę pańską niedbale. (48, 10).”

W kościele katolickim św. Paweł wydając rozporządzenie powiedział: „wszystko niech się dzieje uczciwie wedle porządku”. Nauka 12-tu Apostołów zwana „Didacha” z 85 r. po Chrystusie. Konstytucje Apostolskie, rozliczne mszały i liturgje są dowodem, że porządek nabożeństw i ceremonje były od pierwszych wieków ułożone i przestrzegane.

Z biegiem wieków, ceremonje kościelne były doskonałone i zastosowane do różnych nabożeństw w roku kościelnym odprawianych. Nad ich czystością czuwali Papieże oraz osobna Komisja, ustanowiona przez nich w tym celu.

Na początku ery chrześcijańskiej, podczas ceremonji posługiwano się śpiewem. Następnie do potrzymania śpiewów, przyjęto do kościołów organy. Obecnie w całym świecie katolickim obrządku rzymskiego, w kościołach istnieją organy, na których grają ludzie, w tym kierunku należycie przygotowani. Jedynie tylko u nas, w bardzo wielu miejscowościach, organy służą do rozdzierania uszu pobożnych wyznawców, zacierania piękna w ceremonjach kościelnych i do wykazania naszej, pod tym względem, niskiej kultury.

Aby uczynić zadość przepisom kościelnym i podnieść muzykę kościelną, zawodowi nasi organiści, wśród których

znajdują się kompozytorzy i mistrzowie gry organowej, od wielu lat starają się zło usunąć. Nie łatwo im to przychodzi. Ciągłe na posady organistowskie bywają przyjmowani ludzie nie przygotowani, a organiści zdolni, z praktyką, żonaci i obarczeni rodziną, pozostają bez chleba, na bruku.

Organisci na zebraniach skartą się na taki stan rzeczy, nie ma jednak nikogo kto by chciał zwrócić się z tą sprawą do Władz duchownych, które nie omieszkałyby usunąć zła. Przeciwnie, wielu organistów uczy chłopców i popiera fabryki proletariatu organistowskiego, które im samym wyrządzają ogromne szkody.

Czas byłby skończyć z złem i naprawdę rozpocząć starania, aby muzyka kościelna i śpiew podczas ceremonji kościelnych, odbywały się w porządku i według przepisów Kościoła. Kto nie posiada kwalifikacji niech, się doksztalca, lub niech opuści posadę.

Gdzie nasza organizacja?

Tyloletnie dążenie i wysiłki aby stan organistowski mógł stanąć na właściwym poziomie, jak dotychczas, nie zostały uwiecznione należytemi sukcesami natury tak materialnej jak i moralnej. Nasuwa się pytanie w czym należy upatrywać przyczyny i kto ponosi odpowiedzialność za tak blade i nikłe wyniki naszych dążeń?

Przedewszystkiem stwierdzić trzeba, że winę ponoszą ci organisci którzy otwarcie występowali przeciw organizacji. Zarząd pragnął skupić szeroki ogół organistów, przez wydawanie własnego

pisma fachowego, zajmującego się całym szeregiem aktualnych zagadnień fachowych i organizacyjnych, które w ostatnich latach okazywało się w formie tygodnika. Ale akcja bojkotu oraz znaczne zaległości prenumeraty uniemożliwiły dalsze wydawnictwo tegoż, co też osłabiło rozwój organizacji. Dziś Zarządy Diecezjalne są niemal całkowicie rozbite. Centralny Zarząd zawiesił swoją działalność obojętnie patrząc na obecny stan, nie próbując absolutnie bronić i utrzymać dotychczas z wielkim trudem zdobytych praw. Kryzys który dotarł do wszystkich dziedzin życia, daje się we znaki szczególnie organistom. W walce o lepsze jutro, winniśmy skupić się wszyscy gdyż wspólnym wysiłkiem można wiele zdziałać. Tylko zwartym frontem idąc naprzód, będziemy mogli w swej pracy liczyć na bardziej owocne wyniki.

Fr. Latała

Warszawa, Bazylika.

Przyczyną upadku Centrali Warszawskiej i Związków Diecezjalnych był statut, który z góry przygotował zagładę całej organizacji organistowskiej. Na początku Zarząd Centrali wziął się do pracy energicznie. A kiedy przekonał się, że „głową muru nie przebiję” tracąc

chęć do pracy i inicjatywę, usiadł spokojnie, aby nie narażać swoich członków na możliwą niechęć ich władz przełożonych.

Pierwszy atak na Centralę, wymierzony został w Przeglądzie Diecezjalnym Kieleckim w zeszytcie z grudnia 1920 r. gdzie nazwano Centralę związkiem postępującym drogą socjalistyczną i pod utratą posad zabroniono organistom utrzymywać stosunki z Centralą. Zatem i z innych stron, ujawniła się niechęć do Centrali, co też nie pozostało bez skutku. Do tego organiści widząc że Centrala nie działa, tylko stara się przy pomocy Związków zbierać od nich składki, zaczęli się zniechęcać. Bezczyność Zarządu Centrali, podczas zawierania Konkordatu, zadała jej cios ostateczny. Nie pomogły tłumaczenia prezesa Centrali, że było to chwilowe niedopatrzenie. Organiści zdając sobie z tego dokładnie sprawę, odwrócili się od Centrali. A ponieważ i Związki Diecezjalne okazały się w większości bezczynne i bez inicjatywy, a nawet i tak było, że niektóre z nich działały na szkodę organistów, ci ostatni przestali płacić składki. Wynik tego jest smutny. Apatja i niechęć zawładnęły organistami z których

Zakład Budowy Organów

B-ci RIEGER, Karniów

Ekspozytura w Krakowie

ul. Tenczyńska 4 m. 11.

Buduje organy kościelne światowej sławy. Dotąd wybudowano 2,550 organów we wszystkich kulturalnych państwach, przy tem kilkaset w Polsce.

Firma sprowadza większą część surowca jak: blachę cynkową, dęblinę, sosny i węgiel z Polski.

Referencje pierwszorzędných znawców polskich na życzenie do przejrzenia.

W ostatnim czasie dostarczone organy: Janów Gieszowiec przy Katowicach 75 brzm. gł. 3 man Kraków — kościół Najśw. Serca Jezusa. 33 brzm. gł. i t.d. Zakopane, Warszawa 6 organów, Lublin i t.d.

trudno ich przebudzić do tej pory. Ale organiści powinni pamiętać że bez organizacji i wspólnej pracy, oplakane ich warunki bytu, mogą się pogorszyć. Nie pora więc na rozpamiętywanie tego co minęło. Lepiej byłoby pomyśleć o naprawie tego co się zepsuło. Przy dobrej woli i łączności możnaby wiele dobrego zdziałać. Trzeba tylko chcieć i przyłożyć rękę do pracy.

Z Ogólnego Zebrania Organistów Diecezji Sandomierskiej.

Ogólne zebranie wymienionej Diecezji, w obecności ks. ks. prałatów Świątlickiego i Puławskiego, patrona organistów Sandomierskiej Diecezji, odbyło się 29 VIII 1934 r. pod przewodnictwem ks. prałata Puławskiego i asesorów p.p. Roberta Kwerką z Jedliny i Kazimierza Kościała z Wierzbnika.

Na zebranie przybyło 23 organistów.

Sprawozdanie z działalności Zarządu wygłosił p. Tomasz Kempisty prezes Związku. W kasie związkowej znajduje się suma 17 zł. 75 gr. a długu ma Związek ponad 100 zł.

Uchwalono: aby składka członkowska wynosiła po 6 zł. rocznie od członka.

2) Zwrócić się wprost do rodziców uczących się u niepowołanych nauczycieli, chłopców z wyjaśnieniem wartości takiej nauki i wskazaniem odpowiednich szkół, w których chłopcy mogliby należycie przygotować się do zawodu organistowskiego.

3) Prosić J. E. Ks. Biskupa o zmodyfikowanie paragrafów Regulaminu: 9, 10 i 11, z tem aby organistów mianować mogła zaprzysiężona Komisja, która według sumienia, kwalifikacji i zdolności kandydatów, rozdzieliłaby posady organistowskie, aby zwolniono organistów od pieczy nad sakrystją i zakrystaniami, aby wydatki na hostje i komunikanty ponosiła kasa parafjalna nie zaś organiści, o wyznaczenie organistom stałej części gruntu z majątków kościelnych. o zmianę § 24 i 28 Regulaminu w ten sposób, aby proboszcz, jak nieraz się dzieje, przez skąpstwo nie mógł odsuwać organisty od pracy kancelaryjnej, aby organiści mogli pobierać 1/3 części z dochodów za akta, od chrztów i zapowiedzi a od wszelkich wypisów połowę, aby do nauki śpiewu dostarczono organistom instrumentu pomocniczego jak fortepianu lub fisharmonjum oraz aby Regulamin obowiązywał tak organistów jak i ks. ks. Proboszczów.

Mówiono też o wspólnych śpiewach które mogłyby być urządzane w dekanatach lub diecezji i dokształcaniu organistów, a ks. prałat Świątlicki podał do wiadomości że w przyszłym roku t.j. 1935, na wiosnę, odbędzie się egzamin bardzo surowy dla organistów, gdyż przez nich sztuka muzyczna zamiast kroczyć naprzód, cofa się.

Jeżeli kto ze zdających nie odpowie warunkom wymaganym przy egzaminie, będzie musiał opuścić parafję.

Oznajmienie to, trafiło do przekonania organistów, czemu dali wyraz licznymi oklaskami.

Nowe pismo dla teatralnych zespołów amatorskich.

Od września b. r. wychodzi w Poznaniu w nakładzie S.A. „Ostoja” miesięcznik p.t. „Scena Oświatowa”. Zadaniem „Sceny” jest dostarczyć teatralnym zespołom amatorskim drobnych urozmaiceń (deklamacje solowe, chórowe, inscenizowane, żywe obrazy, recytacje, monologi, fragmenty sceniczne i t.p.) na przedstawienia, zebranie, obozy i wycieczki.

Poza działem drobnych materiałów zamierza „Scena” w granicach możliwości prowadzić dział artykułów ideowych i technicznych z dziedziny teatru amatorskiego — a dalej dyskusje na aktualne tematy, porady fachowe, przegląd prasy teatralno-oświatowej, recenzje wydawnictw teatralnych, i t. p.

Pierwsze nry zapowiadają się dobrze, przynoszą bowiem materiał aktualny i przystępny dla scen amatorskich, a nie banalny i opracowany przez dobrych autorów, jak Dynowski, Szalay-Groele, Sabatowicz i inni. Pismem tem warto więc zainteresować się, może bowiem oddać cenne usługi w pracy oświatowo-wychowawczej, zwłaszcza na prowincji, gdzie tak trudno nieraz o zdobycie odpowiednich materiałów na aktualne obchody i t. p.

Adres Redakcji i Administracji: Poznań, ul. Pocztowa 15 „Ostoja” P.K.O. 202-768. Redaktorka odpowiedzialna: Felicja Zurowska. Przedruk i przepisywanie urozmaiceń wzbronione. Przedpłata kwartalna płatna zgóry przed rozpoczęciem kwartału wynosi za 1 egz. 75 gr. wraz z portem. Nry poszczególnie 25 gr. plus porto. Abonenci „Kierownika Słow. Młodzieży” — adres jak wyżej (przedpłata kwartalna za 1 egz. 3 zł., za każdy dalszy egz. 1.80 zł.) otrzymują „Scenę Oświatową”, jako bezpłatny dodatek.

Rozmaitości.

P. Minister poczt i telegrafów wydał rozporządzenie wprowadzające z dnem 1 października r.b. nowy bezpłatny sposób przesyłania należności pieniężnych, nie przekraczających sumy 15 zł. do administracji dzienników i czasopism w Polsce.

Posyłający pieniądze do sumy 15 zł. kupuje na poczcie tak zwany przekaz rozrachunkowy za jeden grosz i więcej nie ponosi żadnych kosztów przesyłki. Przekaz ten w niebieskim kolorze, wypełnia się tekstem jak każdy przekaz pieniężny, z tą różnicą że na odwrocie przekazu, w miejscu przeznaczonym na korespondencje, wolno podać tylko tytuł czasopisma i okres czasu prenumeraty. Za inne dopiski pobiera poczta 10 groszy.

Do zamiany jest b. dobra posada organisty: cztery morgi dobrej ziemi, morga ogrodu z łąką, ogród owocowy koło domu, mieszkalny dom murowany,

złożony z trzech pokoi i kuchni, oraz zabudowania gospodarcze. Dochody: od ślubów i pogrzebów 30 proc., pełne odpisy, od każdego aktu po 2 zł. w unikacie po 3 zł. Zamiana nastąpi za posadę w mieście lub w większej osadzie z obszernym mieszkaniem.

Preludja na organy Op. 8, Zeszyt I, Fr. Olszewskiego, zostały wydane nakładem Związku Organistów w Poznaniu. Zeszyt zawiera preludja, interludja, postludja i fugę. Wszystkie numery są opracowane wzorowo, przejrzyste i bogato kontrapunktowane. Spodziewać się należy że organiści nabędą nową pracę w najkrótszym czasie.

W Związku Organistów w Poznaniu, ul. Wrocławska 18, jest do nabycia „Pieśń Misyjna, Błogosław Panie” Fr. Nowowiejskiego opus 11 nr. 8, na chór mieszany, męski, żeński, solo na sopran lub tenor, oraz na pocztówkach (unisono). Motto, specjalnie do tej kompozycji napisał J. Em. Ks. Kardynał Hlond.

Oratorjum polskie pt. św. Franciszek z Assyżu, na sola, chóry i orkiestrę, w dwóch częściach napisał Kazimierz Garbusiński, ceniony kompozytor w Krakowie.

Podręcznik do śpiewu gregoriańskiego Ks. H. Nowackiego, Warszawa ul. Jezuicka 6 m. 3. nabyć można po cenie 2 zł. za egzemplarz. Tamże nabyć można „Śpiew Wiernych” w czasie Mszy św. po cenie 10 gr. za sztukę, 100 szt. 9 zł. oraz „Pieśń Chwały”, wiek VII i IX, akompanjament do Laudesów, za cenę 1 zł. głosy po 15 gr. Pieśń ta jest odpowiednia dla chórów kościelnych na święto Chrystusa Króla.

Listów nie opłaconych nie przyjmujemy. Na listy bez nadesłania znaczków na odpowiedź, nie odpowiadamy.

Organiści którzy nie posiadają rocznego dochodu 1500 zł. nie płacą podatku dochodowego. Których dochód przekracza 1500 zł. muszą płacić podatek na równi z innymi obywatelami. Wszelkie rekursy nic tu nie pomogą. Jedynie tylko, gdy Komisja wymierzy im podatek zawysoki, mogą wnosić odwołanie.

Ważne dla organistów posyłających dzieci do szkół państwowych. Gdy który z ojców prosi Radę Pedagogiczną danej szkoły średniej o zniżkę opłaty administracyjnej i takowa zostanie mu odmówiona, może wnosić rekurs do Kuratorium szkolnego danego okręgu, rozumie się przez ręce dyrekcji tej szkoły.

W krótkce będzie ułożony i zatwierdzony nowy podręcznik polski do śpiewu kościelnego w całej Polsce.

Od wydawnictwa.

Prenumeratę pism opłaca się z góry. Wskutek zalegania z opłatą, pisma poświęcane sprawom organistów ciągle upadały. W roku bieżącym i nasze pismo wychodziło nieregularnie w skutek zaległości prenumeraty. Aby w roku następnym mogło wychodzić regularnie, prosimy naszych Czytelników o nadesłanie prenumeraty na rok przyszedły w tym miesiącu grudniu, kiedy mają większy dochód. Organiści, kiedy doznacie krzywdy a ból wyciśnie wam łzę z oczu, jak błogo zrobi się Wam na duszy, gdy pomyślicie że istnieje pismo, które upomni się za Wami. Z pismem, bez względu na jego objętość, liczyć się muszą i ci, od których jesteście zależni. Czy nie byłoby Wam żal, gdyby pismo nasze, będące Waszym przyjacielem, wskutek braku funduszu, musiało zawiesić swoją działalność? Na wydanie podobnego pisma, nikt już by się nie pokusił. Spodziewamy się więc że nadesłacie prenumeratę i że każdy z Was, organistów uświadomionych, będzie się starał o rozszerzenie poczytności naszego pisma wśród organistów sąsiadów.

Z okazji świąt Bożego Narodzenia, wszystkim naszym Czytelnikom składamy życzenia.

SZKOŁA MUZYCZNA F. WITESZCZAKA

w Częstochowie, Aleja II № 38 m. 13.

Przyjmuje uczniów na organistów. Opłata za naukę obniżona. Przysposabia do końcowego egzaminu w Konserwatorium muzycznym. Pomaga organistom na posadach w nauce i do zdobycia kwalifikacji ustnie i zapomocą wykładów listownych. Kończącym naukę wydaje świadectwa.